

คู่มือปฏิบัติงาน : การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
(การจัดทำ, การทบทวน, การแก้ไข, การเพิ่มเติม, การเปลี่ยนแปลง)
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑)

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักปลัด

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงาน : แผนพัฒนาท้องถิ่น เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในชั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย ใช้ได้จริง โดยอ้างอิงข้อมูลจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๗๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลความรู้ทางวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ต้องการศึกษาสามารถนำชุดข้อมูลไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้วย

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงานได้พอสมควร ทำให้สามารถดำเนินงานด้านแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องตามระเบียบฯ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่วางไว้ โดยตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เกิดความผาสุกของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง

สารบัญ

หน้า

เรื่อง

คู่มือปฏิบัติ : แผนพัฒนาท้องถิ่น	
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑
การทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒
การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น	๒
การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒)	๒
การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒/๑)	๒
การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒/๒)	๓

Flowchart แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือปฏิบัติ : แผนพัฒนาท้องถิ่น	
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๓
การทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น	๔
การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น	๕
การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒)	๖
การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒/๑)	๗
การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ข้อ ๒๒/๒)	๘
เคล็ด (ไม่) ลับกับงานแผนพัฒนาท้องถิ่น	๙-๑๐

คู่มือปฏิบัติงาน : แผนพัฒนาท้องถิ่น

(จัดทำ, ทบทวน, แก้ไข, เพิ่มเติม, เปลี่ยนแปลง)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘
และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ดูระเบียบฯ ข้อ ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐ และข้อ ๒๔)

ข้อ ๑๗ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อ
แจ้งแนวทางพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความ
ช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูล พื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน มา
พิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแนวทาง และข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อ
จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้
เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่น
เสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณา
อนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อ ๑๘ แผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไปกรณี
องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไป

ให้นายอำเภอมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
นอกจากวรรคสามให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นใน
กรณีเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอก็ได้ ในกรณีมีการขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวน
แผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้าแล้ว ให้จังหวัดแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

ข้อ ๑๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำ หรือร่วมจัดทำร่าง
แผนพัฒนาท้องถิ่นได้โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียด
ของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของ
งานแล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

ข้อ ๒๐ ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่จัดทำหรือร่วมทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการตาม
ขั้นตอนและวิธีการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๔ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นที่อนุมัติแล้ว และนำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภา
ท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ
ประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อย
กว่าสามสิบวัน

๒. การทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (วิธีการขั้นตอนเช่นเดียวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น)

๓. การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๒๑)

ข้อ ๒๑ การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้ง สภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

๔. การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๒๒)

ข้อ ๒๒ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วยเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้ง ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศใช้

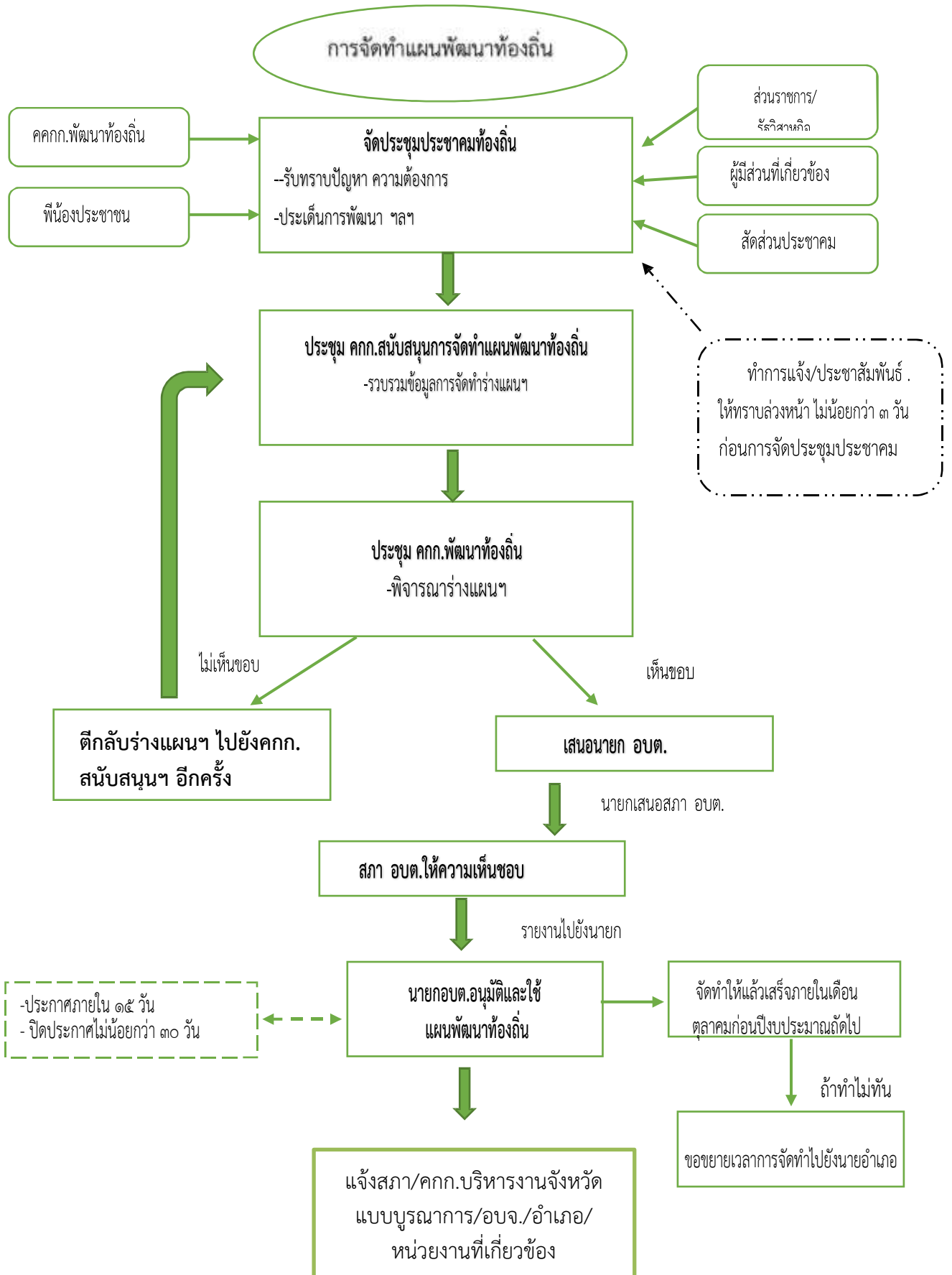
๕. การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๒๒/๑)

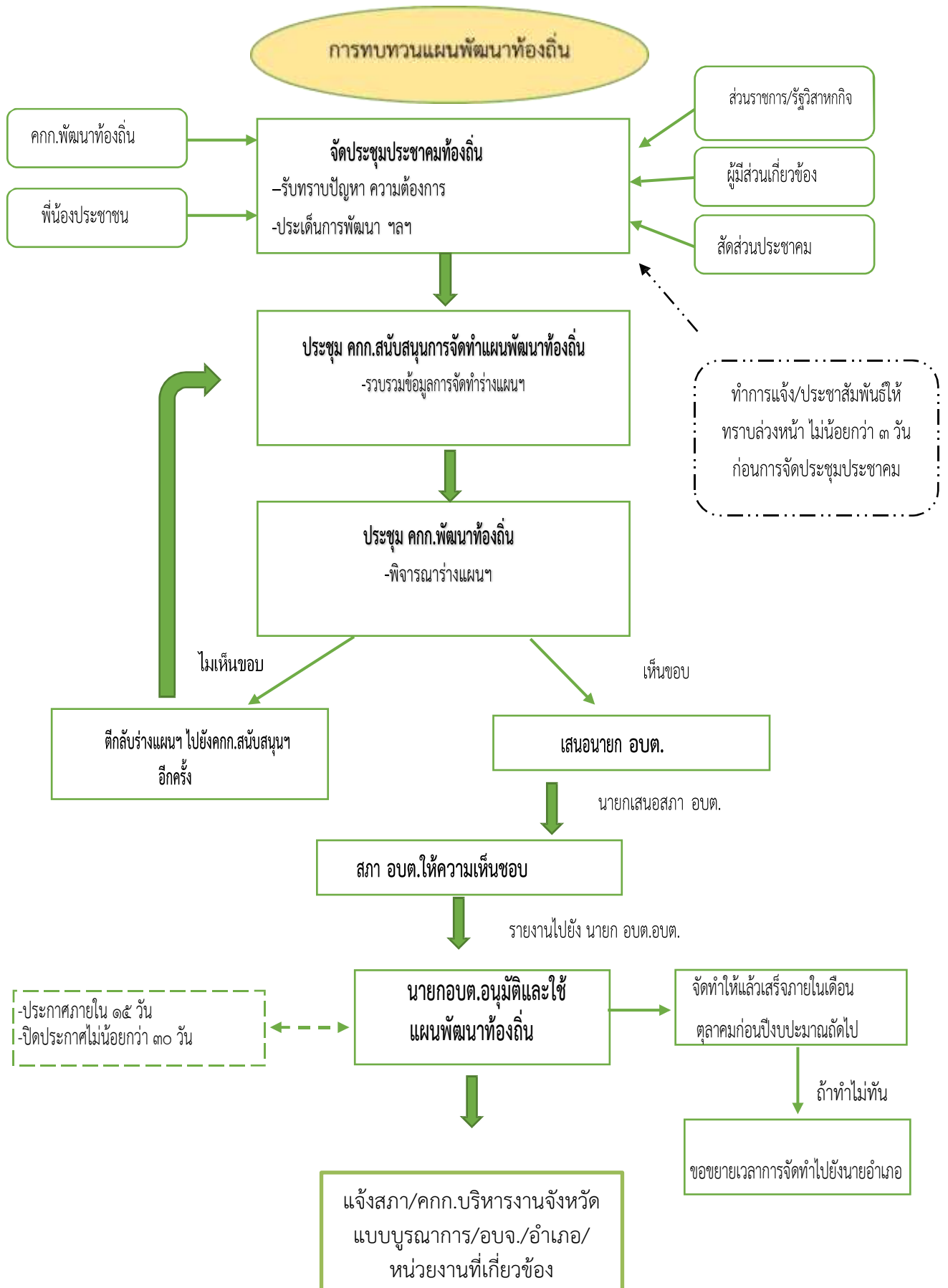
ข้อ ๒๒/๑ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่าง แผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

๖. การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๒๒)

ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับ โครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

Flowchart แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

***การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น ตามข้อ ๒๑ (ไม่ต้องประชุมคกก.)

“การแก้ไข” หมายความว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือแผนการดำเนินงานให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป (ระเบียบแผนฯ ข้อ ๔)

กอง/สำนัก ต้นเรื่อง เสนอบันทึกเหตุผลความจำเป็นในการแก้ไขต่อนายกอบต.

พร้อมทั้งส่งเอกสารให้งานที่มีหน้าที่จัดทำแผน (งานนโยบายและแผน)

งานที่มีหน้าที่จัดทำแผน (งานนโยบายและแผน)
จัดทำเอกสารบันทึกข้อความ/ประกาศใช้แผน

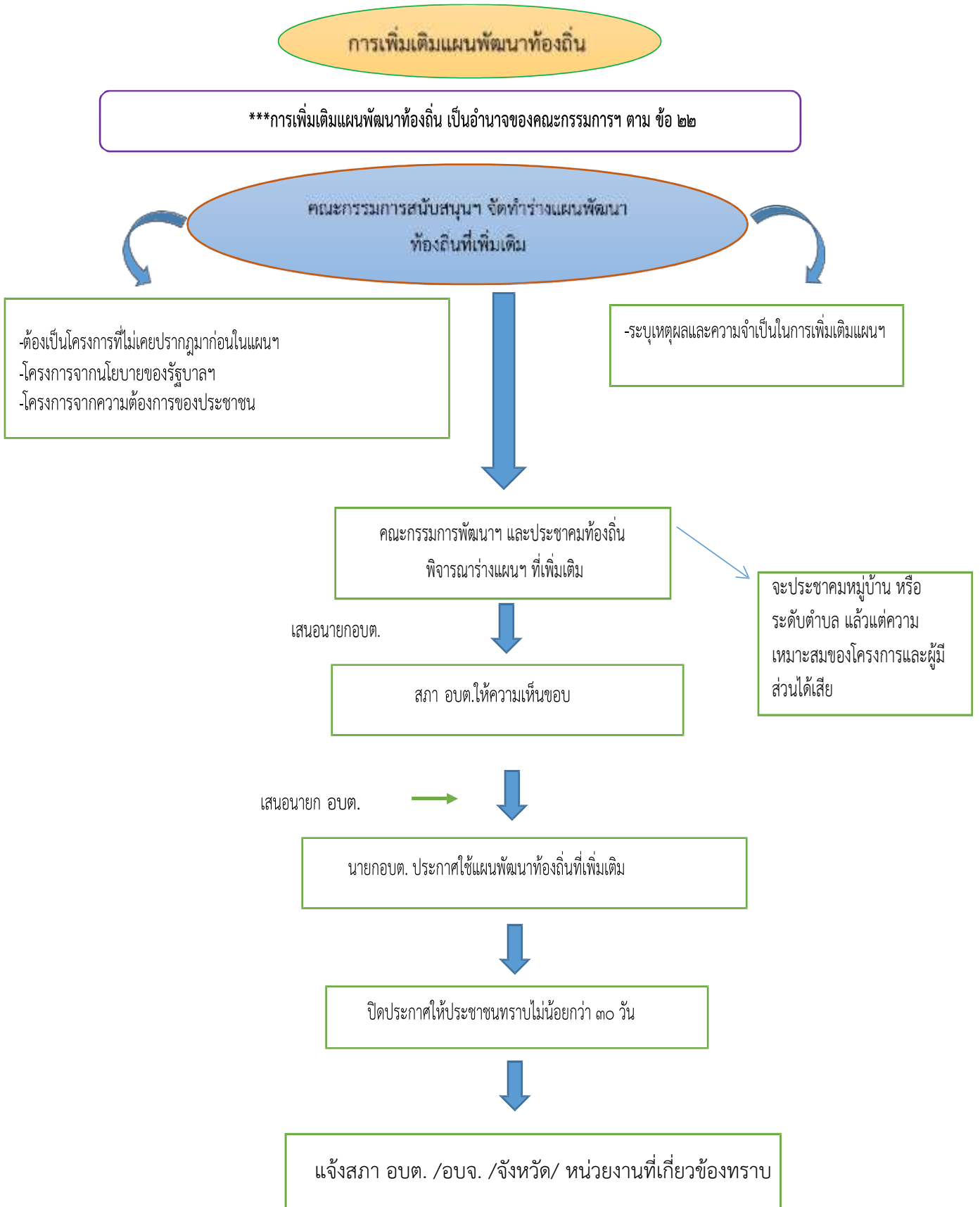
นายกอบต.พิจารณาเห็นชอบ
แก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปิดประกาศให้ประชาชนทราบ
ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

แจ้งสภา อบต./อำเภอ/จังหวัด
ทราบ

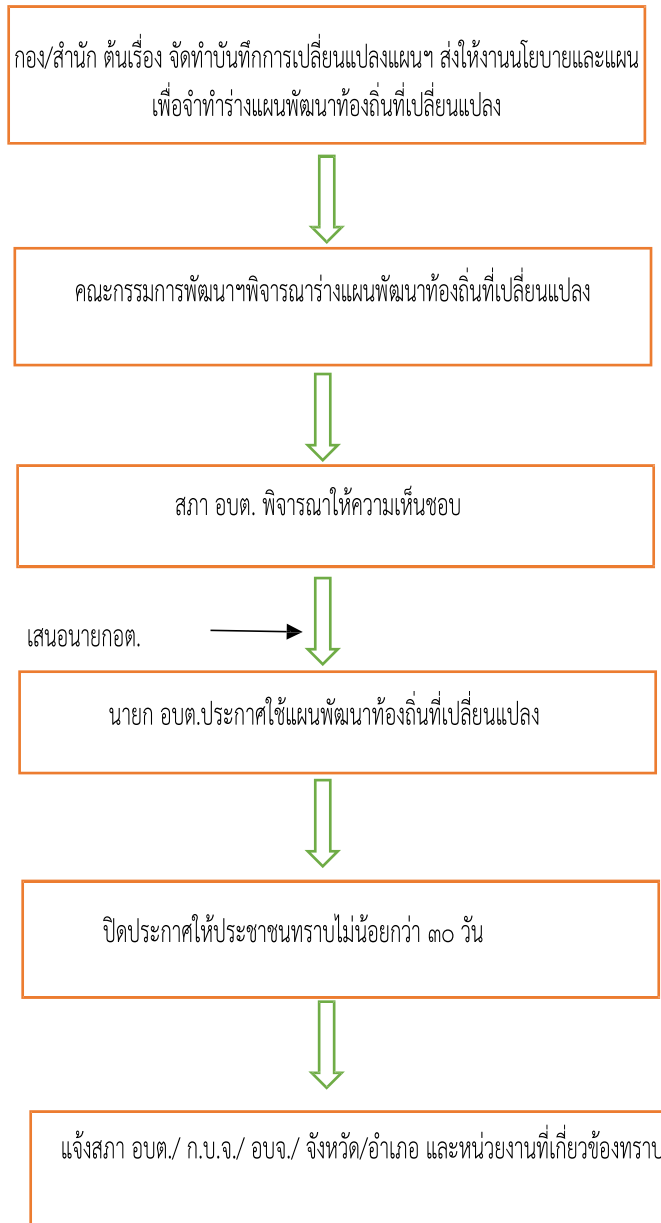

-แก้ไขคำผิด
-ย้ายปีงบประมาณ
-ราคากลาง
-แก้ไขแผนตาม
(หนังสือ มท
๐๘๑๐.๓/ว๓๘๖๗
ลว ๖ กค.๒๕๖๔)

การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาฯ ตามข้อ ๒๒/๑

การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น
เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธีฯ

การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล
และนโยบายกระทรวงมหาดไทย เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น ตามข้อ ๒๒/๒

กอง/สำนัก ต้นเรื่อง เสนอบันทึกเหตุผลในการขอเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อ
ผู้บริหารท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเอกสารให้งานที่มีหน้าที่จัดทำแผน(งานนโยบายและแผนงาน)

งานที่มีหน้าที่จัดทำแผนจัดทำร่างแผนเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

เสนอนายกอบต. →

นายกอบต.พิจารณาร่างแผนที่เพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

เสนอสภา อบต. →

สภา อบต. ให้ความเห็นชอบ

นายกอบต.ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

ปิดประกาศให้ประชาชนทราบไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

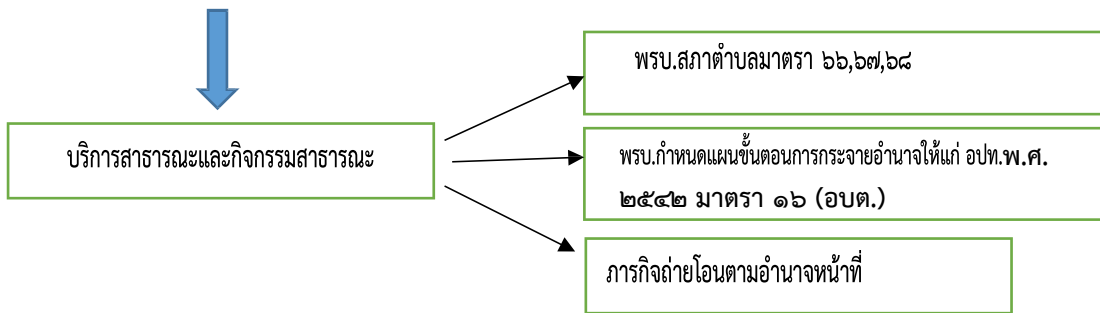
แจ้งสภา อบต./ก.บ.จ./อบจ./อำเภอ/จังหวัด/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง
ได้ในกรณี
-โครงการพระราชดำริ
-งานพระราชพิธี
-งานรัฐพิธี
-นโยบายรัฐบาล
-นโยบาย
กระทรวงมหาดไทย

เคล็ด (ไม่) ลับกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนพัฒนาชุมชนอันที่ลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้ความหมายรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (ดูระเบียบแผนฯ ข้อ ๔)

“โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ เพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ (ระเบียบแผนฯ ข้อ ๔)

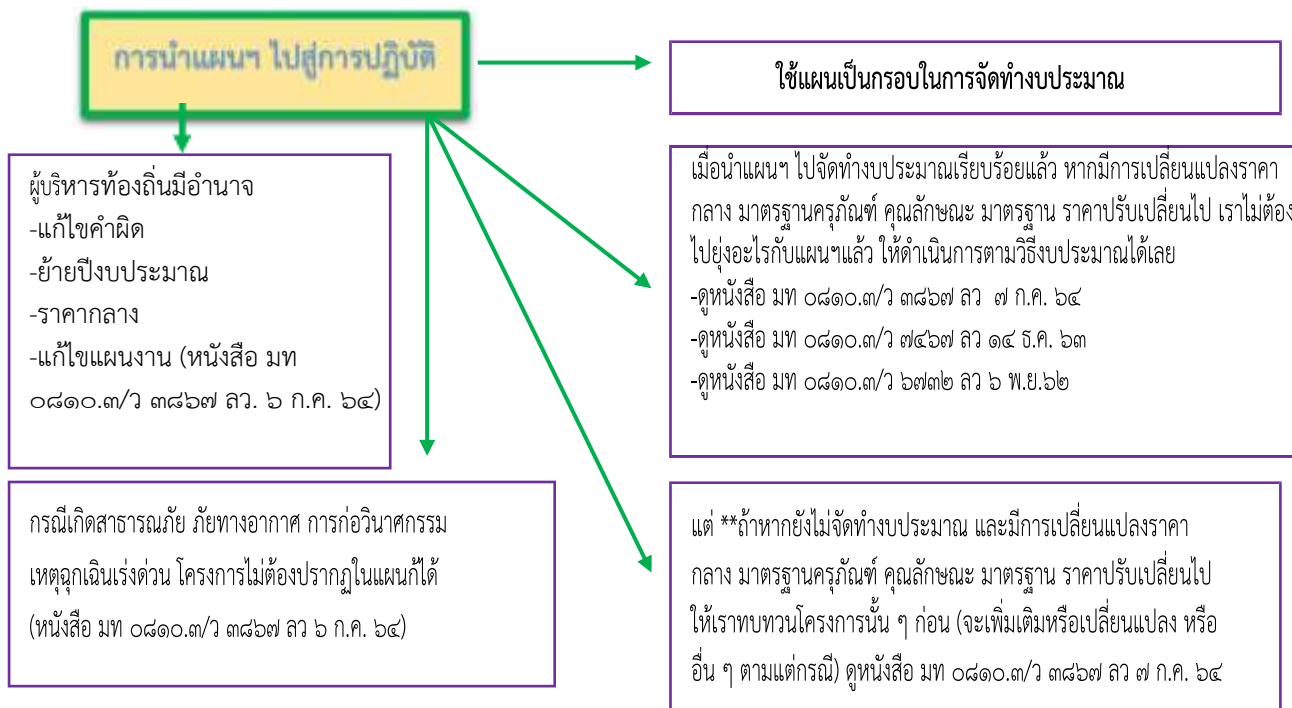
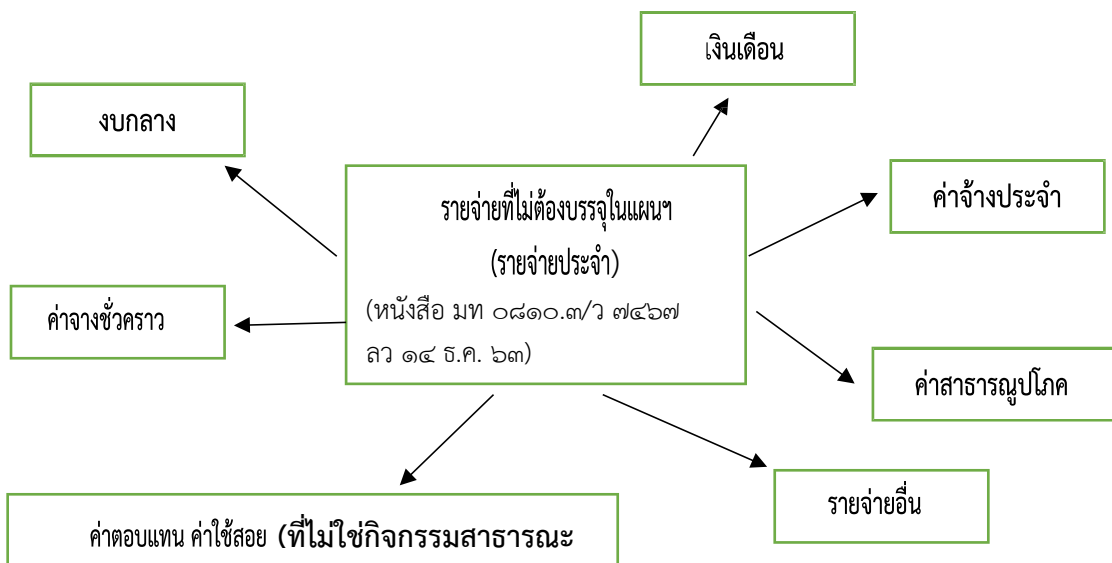
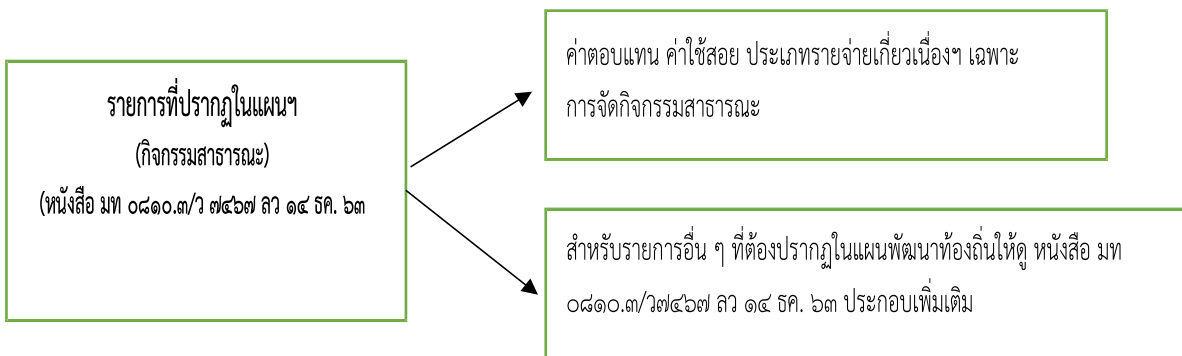

ข้อ ๒๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงิน สะสมในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวาง แนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนด ไว้ในแผนพัฒนา

แผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถดำเนินการจัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป (ระเบียบแผนฯ ข้อ ๑๘)

แผนพัฒนาฯ สามารถแก้ไข/เพิ่มเติม /เปลี่ยนแปลง ได้ตลอดทั้งปี ตาม ความเหมาะสม (ระเบียบแผนฯ ข้อ ๒๑,๒๒,๒๒/๑ และ ๒๒/๒) ทั้งนี้ให้ ดำเนินการเล่มแผนไหน ก็เล่มนั้น

ตัวอย่าง **เช่น แผน ๖๖ - ๗๐ จะย้ายโครงการจากปี ๖๙ โดยการแก้ไขแผน ๖๖ เพื่อย้ายโครงการมายัง ปี ๒๕๗๐ สามารถดำเนินการได้ แก้ไขโดยอำนาจ นายก

หนังสือชักข้อมแผน ฉบับล่าสุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๖๐๖๘ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๖
เรื่อง ชักข้อมแนวทางการปฏิบัติการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะ